

Številka: 00104-605/2017/5
Datum: 4. 1. 2018

Odgovor na poslansko vprašanje Marijana Pojbiča v zvezi z dostopom do mobilnih tehnologij

Predsednik Državnega zbora Republike Slovenije dr. Milan Brglez je na Vlado Republike Slovenije posredoval poslansko vprašanje Marijana Pojbiča v zvezi z dostopom do mobilnih tehnologij, ki se glasi:

»Nesprejemljivo je, da v digitalni dobi del ruralnega prebivalstva na obrobju Slovenije nima dostopa do mobilnih tehnologij. Veliko besedna vlada Mira Cerarja se hvali z izjemnimi dosežki svoje vlade, ko pa na drugi strani ugotavljamo, da se večina njenih obljub konča pri besedah. Skrajno neprimerno in neodgovorno je, da veliko Slovenk in Slovencev v tem času nima normalnega dostopa do internetnih povezav, še več, lahko samo sanjamo o optičnih povezavah, ki bi morala že zdavnaj doseči vsako gospodinjstvo v naši državi.

Sam prihajam iz Slovenskih Goric, torej iz občine Šentilj, kjer je ta problem še posebej pereč. Vse ostaja samo pri obljubah, tako župana občine na lokalni ravni, kakor tudi državni. Osebnostno imam občutek, da tisti, ki smo doma na podeželju smo pač drugorazredni državljani, saj po vsem kar se nam dogaja na podeželju smo v takšno mnenje vedno bolj prepričani. Kako lahko pričakujemo, da bodo mladi sposobni ljudje ostali v takšnih krajih, če pa nimajo niti osnovnih pogojev za življenje, kot je normalno delovanje internetne povezave?

Razumljivo je, da gospodarski subjekti ob razmeroma redki poselitvi in razgibanem terenu ne najdejo ekonomskega interesa za zagotavljanje svojih storitev, a v tem primeru se od vlade, ki mora skrbeti za enakovredne razvojne možnosti, pričakuje, da bo aktivno posegla in z določenimi spodbudami ustvarila tak ekonomski interes.

Kaj bo storila vlada do konca svojega mandata, da bi se ta problematika rešila in odpravile sive lise mobilne pokritosti, ki so več kot evidentne in kdaj?»

Vlade Republike Slovenije je poslansko vprašanje proučila in nanj posreduje naslednji odgovor:

V zvezi s problematiko pokritosti z mobilnimi omrežji uvodoma pojasnujemo, da Evropska komisija na podlagi Indeksa digitalne ekonomije in družbe (DESI), ki povzema pomembne kazalnike o evropski digitalni uspešnosti in spremlja razvoj držav članic EU v digitalni konkurenčnosti, v katerem je ena izmed glavnih dimenzij omenjenega indeksa področje poveztivosti, ki vključuje mobilni širokopasovni dostop, meri tudi pokritost z LTE oziroma 4G omrežji. Po podatkih omenjenega DESI indeksa je 97,4% pokritost poseljenih območij Republike Slovenije s 4G omrežji (merjeno kot povprečna pokritost telekomunikacijskih operaterjev v vsaki državi), pri čemer znaša povprečje EU 96%. Dva operaterja elektronskih komunikacij zagotavljata več kot 98% pokritosti, tretji pa že več kot 91% pokritost s 4G

omrežjem. Na podeželju pa je pokritost s 4G omrežji 90,9%, povprečje EU pa znaša 79,7%. Pri tem kazalcu je Slovenija za 11,2 odstotne točke nad EU povprečjem.

Investiranje v kakovostno širokopasovno infrastrukturo je vitalnega pomena za razvoj Slovenije. Z vzpostavitvijo širokopasovne infrastrukture želimo razviti digitalno družbo in digitalno gospodarstvo, ki bosta generirali gospodarsko rast in rast celotne družbe v Sloveniji. Širokopasovni dostop oziroma širokopasovna omrežja naslednje generacije so prepoznana kot ključni razvojni elementi zdravega gospodarstva in temeljna infrastruktura sodobne družbe, zato je njena gradnja ena izmed nacionalnih investicijskih prioritet razvojnega obdobja do leta 2020. Glede na zastavljene cilje Evropske digitalne agende je gradnja širokopasovne infrastrukture v Republike Sloveniji za dostop do interneta v velikem javnem interesu. Za namen črpanja evropskih strukturnih sredstev je Vlada Republike Slovenije 10. marca 2016 sprejela Načrt razvoja širokopasovnih omrežij naslednje generacije do leta 2020 (v nadaljevanju Načrt NGN 2020) s strateškim ciljem, da bo z javnimi sredstvi sofinancirala gradnjo odprtih širokopasovnih omrežij naslednje generacije, ki bodo omogočala dostopne hitrosti vsaj 100 Mb/s za 96 % gospodinjstev in vsaj 30 Mb/s za preostale 4 % gospodinjstev. S potrditvijo Načrta NGN 2020 je bil izpolnjen predhodni pogoj za izvajanje ukrepov gradnje širokopasovnih omrežij na belih lisah.

Zaradi redke in razpršene poseljenosti je ponekod gradnja širokopasovne infrastrukture draga, zato so tam poslovni investicijski modeli brez pomoči javnih sredstev ekonomsko neopravičljivi. Z namenom, da bo za investitorje gradnja širokopasovne infrastrukture na belih lisah ekonomsko vzdržna, so za gradnjo omrežij na teh območjih zagotovljena javna sredstva.

Z namenom določitve območij, na katerih bodo angažirana javna sredstva (t. i. belih lis) je pristojno ministrstvo izvedlo dva kroga testiranja tržnega interesa v maju 2016 in oktobru 2016. Objavilo je javna poziva vsem zainteresiranim operaterjem in lastnikom omrežij elektronskih komunikacij ter drugim investitorjem, da izkažejo svoj tržni interes za gradnjo širokopasovnih omrežij elektronskih komunikacij v Republiki Sloveniji v naslednjih treh letih v skladu z Načrtom NGN 2020.

Poziva sta temeljila na uporabi sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR), kot je predvideno z Operativnim programom za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014-2020 in sredstev Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP), kot je predvideno s Programom razvoja podeželja, za sofinanciranje gradnje širokopasovnih omrežij. Hkrati sta poziva temeljila na pravilih uporabe javnih sredstev za gradnjo širokopasovne infrastrukture, skladno s pravili o državnih pomoči, po katerih je javna sredstva dovoljeno uporabiti le na območjih, kjer ustrezne širokopasovne infrastrukture ni na voljo in hkrati ni tržnega interesa za njeno gradnjo. Pri tem so operaterji elektronskih komunikacij izrazili tržni interes za gradnjo širokopasovnih omrežij s prenosno hitrostjo najmanj 100 Mb/s v naslednjih treh letih za 200.000 gospodinjstev.

Glede na analizo podatkov prvega in drugega kroga testiranja tržnega interesa ter stanja infrastrukture elektronskih komunikacij v oktobru 2017, ki jo je izvedlo pristojno ministrstvo, je število gospodinjstev na območju belih lis v geografskem segmentu redke poseljenosti na območju celotne Slovenije 21.391.

V okviru Programa razvoja podeželja RS za obdobje 2014 – 2020 bo iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja sofinanciranih 5.869 gospodinjstev na območjih belih lis v Pomurski, Podravski in Koroški statistični regiji v višini 7,0 mio EUR. V Podravsko statistično regijo je vključena tudi občina Šentilj, v kateri je do sofinanciranja upravičenih 237 gospodinjstev na območju belih lis.

Za ostalih 15.522 gospodinjstev na območjih belih lis v preostalih devetih statističnih regijah pa bo Ministrstvo za javno upravo v začetku leta 2018 objavilo Javni razpis za sofinanciranje gradnje odprtih širokopasovnih omrežij naslednje generacije »GOŠO 3« za izbor operacij iz Evropskega sklada za regionalni razvoj v višini 18,6 mio EUR.

Z namenom doseganje ciljev Evropske digitalne agende do leta 2021 na Ministrstvu za javno upravo načrtujejo v letu 2018 zaključno testiranje tržnega interesa, kjer bodo vključena vsa območja v Republiki Sloveniji, kjer do sedaj ni bil izveden postopek testiranja tržnega interesa.

Ugotovljena gospodinjstva na območjih belih lis po zaključnem testiranju tržnega interesa bodo sofinancirana iz ESRR v sklopu naslednjega javnega razpisa.

Glede na navedeno bodo imela gospodinjstva na območjih belih lis do leta 2021 zagotovljen dostop do interneta s hitrostjo vsaj 100 Mb/s. Z upoštevanjem načrtovanih investicij operaterjev elektronskih komunikacij in javnim sofinanciranjem gradnje odprtih širokopasovnih omrežij naslednje generacije lahko upravičeno načrtujemo izpolnitev ciljev iz Načrta NGN 2020 in Evropske digitalne agende.

Poleg navedenega bodo izbrani prijavitelji na javnem razpisu moral s svojim omrežjem na območjih naselij, kjer so bele lise, na zahtevo in z zasebnimi sredstvi subjektov omogočiti dostop do širokopasovnega omrežja s hitrostjo vsaj 100 Mb/s simetrično vsem podjetjem, javnim inštitucijam ter ponudnikom storitev za povezovanje baznih postaj in lastnikom javno dostopnih e-točk za potrebe brezžičnih elektronskih komunikacij.

Agencija za komunikacijska omrežja in storitve je na zahtevo Vlade Republike Slovenije (v nadaljevanju Vlada RS) pri razpisu radijskih frekvenc v 800 MHz pasu z oblikovanjem zahtev po pokrivanju 95 % prebivalstva Republike Slovenije na belih lisah v ruralnih področjih in ustrezne regionalne porazdelitve izdelala seznam 300 lokacij - naselij ali povezanih skupin naselij, ki so bila bodisi nepokrita ali slabo pokrita s fiksnim širokopasovnim omrežjem. Tako je moral znotraj zgornjih zahtev ponudnik, ki je v okviru predmetnega javnega razpisa pridobil spekter v frekvenčnem pasu 800 MHz, za katerega veljajo posebne obveznosti glede pokrivanja, hkrati po prvem letu zagotavljati pokrivanje 75 izbranih lokacij, po drugem letu dodatnih 75 lokacij (skupno 150) in po tretjem letu dodatnih 75 lokacij (skupno 225) po lastni izbiri iz seznama. Na navedenem seznamu so tudi 4 naselja iz občine Šentilj. Ministrstvo za javno upravo bo v okviru rednega letnega nadzora zakonitosti dela agencije preverilo izvajanje prevzetih obveznosti glede pokrivanja teh naselij. Nadalje bo Vlada RS pri predvidenem razpisu prostih radijskih frekvenc v pasu 700 MHz oblikovala podobne zahteve glede pokrivanja podeželskih naselij in s tem začasno omogočila kvaliteten mobilni dostop do svetovnega spleta na področjih z nezadostno fiksno dostopnostjo.

Agencija za komunikacijska omrežja in storitve je 16. 6. 2017 objavil javni razpis za dodelitev radijskih frekvenc v frekvenčnih pasovih 10 in 12 GHz s čimer bo omogočena uporaba novega frekvenčnega področja, ki bo namenjen predvsem za storitve brezžičnega širokopasovnega dostopa.

Poleg vsega navedenega načrtuje Evropska komisija v začetku leta 2018, v okviru pobude WiFi4EU, objaviti centraliziran javni poziv, ki bo namenjen lokalnim skupnostim za sofinanciranje vzpostavitve brezžične povezljivosti na javnih mestih, preko Wi-Fi točk. Predvidoma v januarju 2018 se bodo zainteresirane lokalne skupnosti, preko vzpostavljene spletne strani, na enostaven način pred prijavile, za pridobitev bona, za vzpostavitev brezplačne Wi-Fi točke. Pred prijavljene lokalne skupnosti bodo nato na javnem pozivu, predvidoma v februarju 2018, lahko kandidirale za pridobitev bona, po pravilu »kdor prej pride, prej melje«.

Glede na vse navedeno menimo, da je stanje v Republiki Sloveniji boljše od EU povprečja. Verjamemo pa, da bomo z omenjenimi aktivnostmi dosegli še boljše rezultate.